

STRATEGICKÝ PLÁN SZP PŘÍMÉ PLATBY, PODMÍNĚNOST - 2025

SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA 2023-27

Financováno
Evropskou unií

AKTIVNÍ ZEMĚDĚLEC

- zemědělský podnikatel, evidence alespoň 1 ha nebo 1 VDJ
- vícekritériální posouzení na základě dat z předchozího roku:
 - do 5.000 € přímých plateb
 - některá z činností nad rámec základních - intenzita zvířat, podíl VCS, podíl olejnin a obilovin atd. + **alespoň 10 % kultury „S“ v EZ**
 - stačí splnit 1 z variant
 - příjmový test** - zemědělské příjmy představují alespoň 30 % všech – posuzován poslední účetně uzavřený rok
- dokládá se k jednotné žádosti:
 - zprávou auditora
 - alternativně formulářem výpočtu + daňové přiznání a doklady o příjmu na min. 30 %
 - ! soupis daňových dokladů**
- podmínka se posuzuje průběžně za kontrolní období příslušné platby – pozor na ukončení / přerušeni zemědělské činnosti

DEKLARACE

- **doplněna deklarace odrůdy máku** - souvisí se změnou zákona k omamným látkám, nahrazuje povinnost oznamování celním orgánům

REDISTRIBUTIVNÍ PLATBA

- platba „na první hektary“, na max. 150 ha
- navazuje na základní platbu
- **V řešení případy odvolacích řízení**
 - Podezření na „obcházení“ podmínek
 - **Nutnost posuzování dle evropské legislativy**
 - Posuzovány vlastnické / řídicí vazby, převody pozemků, deklarované postupy hospodaření, časová řada užívání a hospodaření atd.

PLATBA VÁZANÁ NA PRODUKCI

platba na dojnice:

- **dopřesněny požadavky** ke schématům kvality
- **beze změny postupů v předtiscích**
- k prokázání není nutné **nic dokládat** – kontroly v rámci předtisku

platba na škrobové brambory:

- **upraven postup předkládání faktur** na sadbu do 31. 1. následujícího roku, spolu s potvrzením škrobárny (praxe do r. 2023),
- nebo v rámci kontroly na místě

platba na zeleninu:

- **doplněny nové zeleninové druhy** – pažitka jednoletá / víceletá, batáty, kozlíček polníček
- včetně úpravy minimálního výsevku / sadby a vegetačního období

EKOPLATBA:

- dílčí úpravy základní a prémiové ekoplatby
- sjednocení kontrolního období na 30. 9.
- spouští se ekoplatba na udržitelné hospodaření s živinami
- doplněny 3 nové ekoplatby
 - podpora nových krajinných prvků
 - podpora údržby krajinných prvků
 - podpora pásového střídání plodin

Zemědělská kultura	Kontrolní období (KO)	
	Od:	Do:
Trvalý trvaný porost	data podání žádosti	<ul style="list-style-type: none"> do 30. 9. roku podání žádosti pro užívání v LPIS
Standardní orná půda	data podání žádosti	<ul style="list-style-type: none"> 30. 9. roku podání žádosti pro užívání v LPIS (DPB bez ochranného pásu podél vody – OCHPVOD) 31.10. DPB s OCHPVOD <p><u>Výjimky:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> R na G/T v kombinaci s AEKO zatravněním R na T – plnění podmínky zatravnění
Úhor	data podání žádosti	<ul style="list-style-type: none"> 15.08. roku podání žádosti pro užívání v LPIS 1.2. do 15.8. roku podání žádosti zákaz sklizně nebo pasení porostu: zemědělská údržba, zákaz aplikace přípravků na ochranu rostlin, zákaz aplikace hnojiv
Travní porost	data podání žádosti	<ul style="list-style-type: none"> 31.8. roku podání žádosti pro užívání v LPIS <p><u>Výjimky:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Přeměna na trvalý travní porost Přeměna plochy o výměře nejvýše 0,1 ha Přeměna na ornou půdu / EZ
Trvalé kultury	data podání žádosti	<ul style="list-style-type: none"> 30.09. roku podání žádosti pro užívání v LPIS (školka specificky možná změna kultury po 31. 8.)

NEPRODUKČNÍ PLOCHY:

- vyčlenění **5 %** výměry R/U/G
- není dílčí % pro úhory, jsou započítatelné všechny typy ploch, jen pro **MPL limit max. 60 %**
- koeficient pro **MPL 0,3**
- koeficient pro **PVN 0,5**
- koeficient pro **nektarodárný úhor 1,5**
- revize koeficientů pro KP, nový KP = 3
- koeficienty se používají jen pro účely naplnění podílu neprodukčních ploch x platba na výměru je na reálnou plochu
- zrušena podmínka dvouletého trvání zeleného úhoru**

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - R

✓ Vyčlenění ochranného pásu podél vodního toku

- ✓ Na všech DPB /R ve vzdálenosti do 6 m od vody, pás minimálně 6 m široký
- ✓ Povinná plocha vymezena v LPIS; **předmětem aktualizace DPB**
- ✓ Splnění podmínek = založení a udržování pásu na **min. 90 % plochy**
- ✓ **Porost pro ochranný pás:**
 - ✓ od 1. června do 31. října souvislý porost plodiny
 - ✓ trávy (případně směsi s vybranými PVN - maximálně z 10 %)
- ✓ **údržba** sečí nebo mulčování v termínu do 31. srpna

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - T

- Provedení údržby, ponechání nepokosených ploch
- Zpětné zatravnění do 31. 10.
 - zatravnění environmentálně citlivých ploch a NATURA
 - zatravnění **ploch vymezených jako půda bohatá na uhlík**
 - = nový DZES 2, plochy **vymezené v LPIS**
 - DPB evidované v LPIS na žadatele ke dni podání žádosti
 - které historicky byly evidované v kultuře T /ECP nebo DZES 2
 - následně byly přeměněny na jinou kulturu
 - povinnost se váže k ploše, pokračuje v čase**
- Zatravnění náhradou do 31. 10.
 - všechny ostatní T
 - DPB evidované v LPIS na žadatele od data podání žádosti předchozího kalendářního roku do data podání žádosti
 - které byly evidované v kultuře T a následně byly přeměněny na jinou kulturu
 - povinnost se váže k výměře a dotačnímu roku**
 - není možná změna na U, proběhly zpětné změny z T na U**

EKOPLATBA – PRÉMIOVÝ STUPEŇ

2 podmínky souběžně:

Vyčlenění neproduktivních ploch

- alespoň 7 %, z toho alespoň 2 % nadstavbové
- pouze úhory, ochranné pásy nebo krajinné prvky
- nadstavbové prvky = liniové prvky a krajinné prvky
- možné podpořit **až 10 % nadstavbových ploch**
- zrušen limit šíře 30 m** na AEKO plochy

Ochranné pásy podél vodních toků

- na DPB ve vzdálenosti do 10 m od vody
- alespoň 12 m široké, travní směsi – předpoklad víceletého porostu, nehnojené, bez POR

Doporučení EK do budoucna – navýšit sazbu

● **EKOPLATBA NA PODPORU UDRŽITELNÉHO HOSPODAŘENÍ S ŽIVINAMI:**

● bilanční hospodaření s dusíkem a fosforem – průměr na 1 ha orné půdy, cíl = udržovat **vhodný obsah fosforu v půdě a nepřehnojovat dusíkem**

● **Fosfor**

● pro nahrazení fosforem stanoveny koeficienty - při průměrném nahrazovacím koeficientu pod 0,3 nelze o ekoplatbu žádat

● odběr - na základě produktů sklizených v kalendářním roce 2024, dodání - za hospodářský rok 2024/2025

● **Dusík**

● max. limit bilančního přebytku = 60 kg N / ha orné půdy

● dodání - za hospodářský rok 2024/2025, odběr - na základě produktů sklizených v kalendářním roce 2025

● **detailní info na www.carc.cz** (Národní centrum potravinářského a zemědělského výzkumu)

EKOPLATBA NA PODPORU PÁSOVÉHO STŘÍDÁNÍ PLODIN:

- doporučujeme konzultace se **Státním pozemkovým úřadem** - posouzení souladu s certifikovanou metodikou pro pásové střídání plodin
- způsobilé DPB: **nad 4 ha + v SEO / MEO-VR**
- od roku 2026 způsobilost DPB dle sklonitosti
- ověřuje se:
 - rozvržení stabilizačních ploch a zatravněných údolnic
 - geoprostorové umístění pásů
- dokončuje se aplikace k rozvržení a odkontrolování správného nastavení parametrů – na webu SPÚ

KRAJINNÉ PRVKY – ZMĚNA EVIDENCE V LPIS

- dosud rozlišovány:
 - KP „vnitřní“ – na ploše dílu půdního bloku, obklopeny zemědělsky obhospodařovanou půdou
 - KP „vnější“ – nejsou součástí plochy DPB, není nárok na platbu
- od roku 2025 změna pojetí:
 - zohlední se a do plochy DPB zahrnou i krajinné prvky dosud posuzované jako „vnější“
 - alespoň **50 % výměry KP bylo historicky zemědělsky obhospodařovanou plochou**
 - je prokázán **právní důvod užívání**

EKOPLATBA NA VÝMĚRU NOVĚ ZALOŽENÝCH KRAJINNÝCH PRVKŮ

- platba na výměru nového KP – ne na založení samotné, minimální výměra 100 m²
- vznik KP po 1. 1. 2025, datum vzniku evidován v LPIS
- platba omezena na max. 50 % výměry půdy evidované v LPIS

EKOPLATBA NA ÚDRŽBU KRAJINNÝCH PRVKŮ

- platba na výměru evidovaného KP, minimální výměra 100 m²
- podmínky = udržovat KP v dobrém stavu:
 - seč nebo spasení části travobylinné plochy KP
 - dosazení chybějících / odumírajících dřevin
 - výchovný řez, ochrana sazenic proti okusu
 - odstranění invazivních rostlin, odstranění odpadu

PODMÍNĚNOST

DZES 2 – OCHRANA PŮD BOHATÝCH NA UHLÍK:

- plochy vymezené v **LPIS** jako „polygony“
- podmínky pro kultury T a R – vazba na další DZES
 - zákaz rozorání na T**
 - výjimky KP; KPÚ
 - pro T plochy nad 0,1 ha
 - pokryvnost na R do 31. 12.**
 - zákaz orby na R**
 - pro R plochy nad 1 ha
 - (zákaz zřízení nové meliorace)

DZES 5 - HISTORICKÝ KONTEXT

- DZES 5 v předchozím období byl – míra smyvu 17 t/ha (cca 25 % orné půdy)
- při schvalování Strategického plánu požadavek na sladění parametrů míry smyvu s tzv. protierozní vyhláškou – 9 t/ha
 - vyžádal si SEA hodnotitel a ŽP, dále EK vyzvala k ještě přísnějšímu režimu, než je PEV, vyšší účinnost DZES 5 dlouhodobě prosazovaly environmentální nevládní organizace
- ustavena **odborná pracovní skupina** za účasti akademické sféry, zemědělské praxe i environmentálních organizací
- 2023 a 2024 připraveno **revidované nastavení DZES 5**
 - rozšíření ploch pro DZES 5, úprava kategorií pozemků, revize půdoochranných technologií
- účinnost nové vrstvy v LPIS a nových půdoochranných technologií schválena ve Strategickém plánu **od 1. 7. 2025.**

DZES 5 - STAV PŘÍPRAV II. POL. 2024

● návazně na modifikaci SP

- upraveno nařízení vlády k podmíněnosti

- aktualizována metodická příručka pro zemědělce

- zahájeno proškolení zemědělských poradců.

● s narůstající informovaností se zemědělské organizace obrátily na pana ministra se **žádostí o přehodnocení nastavení**

● vzneseny připomínky:

- nadměrně komplikovaný systém, nízká srozumitelnost pro zemědělce

- ve specifických situacích si nastavení vyžaduje velmi nákladné řešení

- byrokratická zátěž a komplikovaná proveditelnost.

NÁVRH NA ÚPRAVU DZES 5

● návrh po detailní technické diskusi se všemi zaangażovanými partnery Strategického plánu:

● pro plochy MEO I a MEO II využít **Monitoringu eroze**

● umožnit volbu protierozního opatření dle vlastního uvážení

● **cíl = zabránění vzniku erozní události**

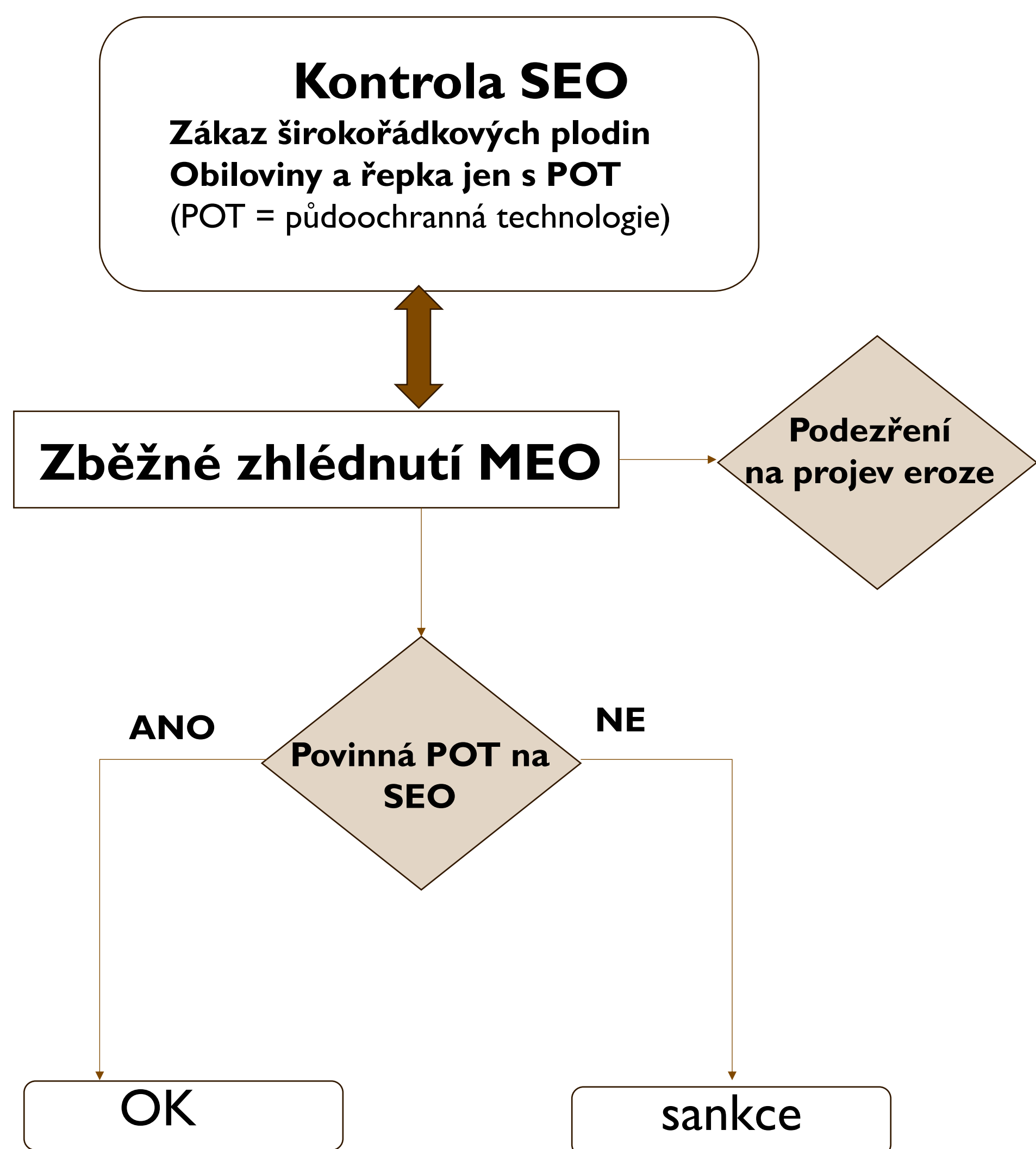
● výskyt erozní události = porušení DZES 5 (pokud nebylo přijato dostatečné protierozní opatření)

● probíhá posouzení EK – nutnost schvalovací procedury

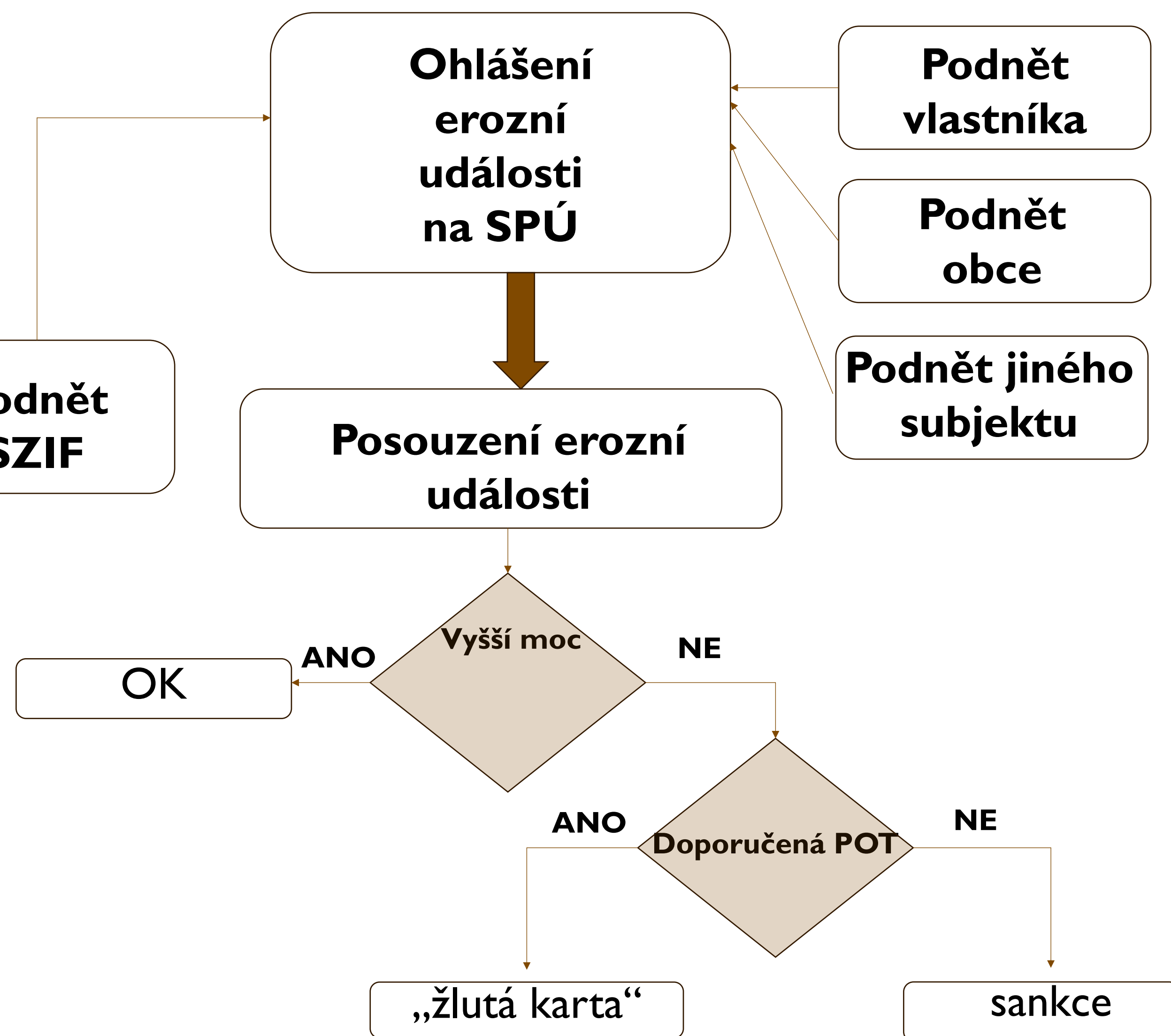
● **předpokládané načasování**

= hospodářský rok 2025 / 2026

KONTROLA DZES 5 - SZIF

MONITORING EROZE - SPÚ

DZES 5 - CÍLE A PŘÍNOSY NAVRHOVANÉ ÚPRAVY

- posílit odpovědnost zemědělců za ochranu půdy**
oproti dosud uplatňovanému restriktivnímu nastavení
- minimalizovat administrativní zátěž**
- využít běžící systémy protierozní ochrany = **Monitoring eroze****
- umožnit flexibilitu zemědělců pro individuální řešení**
protierozní ochrany pro daný pozemek s ohledem na jeho tvar, umístění, geografickou polohu, půdní vlastnosti apod.
- odstranit duplicity v systémech ochrany půdy, tzn. mezi DZES 5 a protierozní vyhláškou**
- cílíme na výsledek, nikoliv preventivní postup**

● **DZES 5 A DZES 7- PODMÍNKA 6 / 12 M**

● **podmínka k zabránění účelového rozdělování plochy plodiny**

● zkušenosti s „virtuální“ hranicí, 2m širokými úhory atd.

● zavedení s hospodářským rokem **2025/2026**

● o rok později rozšíření na 12 m

● **hodnotí se pro DPB – U nebo G**

● pevné překážky (cesty, potok, meze...) nevstupují do posouzení

● stále platí **další možnosti rozdělování plodiny** – pás 22 m
nebo parcela jiné plodiny alespoň 110 m široká

● tolerance 20 % pro technickou nepřesnost

PODMÍNĚNOST

SOCIÁLNÍ KONDICIONALITA:

- požadavky v oblasti zaměstnanosti a ochrany zdraví a bezpečnosti práce
- obecně za ČR nesouhlas se zavedením
 - X nezbytné z evropských předpisů
 - platné, běžně kontrolované požadavky, žádné duplicity**
kontrol, přebírání výsledků z pravomocných rozhodnutí
- sankční postup:
 - uplatní se při národní sankci nad 100 000 Kč = 3 % plateb SZP
 - navýšení při národní sankci nad 300 000 Kč = 5 % plateb SZP

● DOPORUČENÍ K JEDNOTNÉ ŽÁDOSTI

Zkušenosti z odvolacích řízení

- projít softwarové kontroly DZES 7
 - ! sankce za opakované porušení = 10 %, navyšuje se
- pečlivě projít JŽ (deklarace k zatravnění, správná deklarace plodin atd.)
- hlídat kontrolní období - snaha sjednotit na 30. 9., ale není 100% pravidlem
- sledovat a reagovat na upozornění (nálezy AMS, oznámení ke končícím kontrolním obdobím atd.)
- včas ohlásit vyšší moc

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

**DĚKUJI
ZA POZORNOST**